

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/10077
Karar No : 2008/3631

Davacı : Ganmaktaş Ganiogulları Mak. Tic. ve Şan. A.Ş.
Ankara Yolu Üzeri Galericiiler Sitesi No:2 Karatay - KONYA

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent - ANKARA

Vekili : Av. Meltem Türkoğlu - Aynı adreste

Davanın Özeti : Davacıya 22.11.2005 tarih ve 110/993 sayılı işlem ile bildirilen Rekabet Kurulu'nun 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararının; Rekabet Kurumu'nun yanlış bildirim nedeniyle dava dilekçesinin sonuç kısmının "davalı Kurumun 21.07.2005 tarih ve 05-48/692-M sayılı kararının iptaline" olarak ıslah edildiği, Kurum'un şirkette inceleme yapmadığı, Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. (TOFAŞ)'nin kendilerini dışlayarak hâkim durumunu kötüye kullandığı, 1998/3 sayılı Tebliğ'de yer alan en az iki yıllık feshi ihbar süresinin kendilerine verilmediği, TOFAŞ'ın sözleşmenin feshinden önceki 8 ay mal vermeyi kestiği, bayiler arasında ayrımcılık yaptığı, bu süre zarfında, aynı bölgede başka bayi arayışına gittiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacının bildirim yazısını dava konusu ettiği, bu işlemin kesin ve icrai nitelik taşımadığı, dava konusu kararda davacı ile TOFAŞ arasındaki sözleşmenin sona ermesine ilişkin iddiaların değerlendirilmediği, TOFAŞ'ın bütün bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Tebliğ çerçevesinde değerlendirildiği, ilk inceleme esnasında re'sen tespit edilen "bölge"ye ilişkin hükümlerin değerlendirildiği, dolayısıyla davacının iptal isteminde hukukî menfaatinin bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Cihangir CENGİZ'in Düşüncesi : Dava konusu Kurul kararında, davacı ile TOFAŞ arasındaki bayilik ilişkisinin sona ermesine ilişkin iddiaların değerlendirilmediği, bu iddiaların Rekabet Kurulu'nun daha önceki 21.07.2005 tarih ve 05-48/692-M sayılı kararında değerlendirilerek şikâyetin reddine karar verildiği, dava konusu kararda, TOFAŞ'ın bütün bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği hükümleri çerçevesinde değerlendirildiği, bu karar ile ön araştırma yapılmasına karar verilmesinin nedeninin, şikâyetçi olan davacının iddiaları olmayıp, ilk inceleme aşamasında TOFAŞ'ın bayilik sözleşmelerinde yer aldığı re'sen tespit edilen bölgeye ilişkin hükümler olduğu anlaşıldığından, 31.12.2001 tarihinde bayilik sözleşmesinin feshedildiği de dikkate alındığında, davacı ile dava konusu Kurulu kararı arasında meşru, güncel ve ciddî bir ilişki, dolayısıyla bu kararın iptali isteminde davacının hukukî menfaatinin bulunmadığı sonucuna varıldığından davanın ehliyet yönünden reddi gerekeceği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, TOFAŞ ile aralarında bayilik sözleşmesi bulunan davacı şirket tarafından, Tofaş'ın dağıtım sözleşmesini usulsüz

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/10077
Karar No : 2008/3631

fesh etmek ve dağıtım bölgesinde yeni bir dağıtıcı atamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6.maddelerini ihlal ettiği iddiasıyla yapılan şikayet üzerine gerçekleştirilen inceleme sonucunda; şikayetin reddine ve TOFAŞ ile bayileri arasında imzalanan bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Tebliğ kapsamında yer almayan rekabet kısıtlamaları içerip içermediğine yönelik önaraştırma yapılmasına ilişkin olarak verilen (21.7.2005 tarih ve 05-48/692-M sayılı) Rekabet Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin usule yönelik iddiaları yerinde görülmemiştir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında kanunun 1. maddesinde; bu Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, yasanın 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu' tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, 6. maddesinde de; bir veya birden fazla teşebbüsünün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, yasanın 16/2 maddesinde ise, bu kanunun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği, sabit olanlara yasa maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesinden; davacı tarafından; Tofaş ile aralarında 2000 yılında yapılan anlaşma ile her ay belli sayıda otomobil alınmasının öngörüldüğü ancak, yaşanan ekonomik kriz nedeniyle satışların düşmesi, stokların artması sonucu ödemelerin aksaması ve sonradan ödemelerin gerçekleştirilmesine rağmen otomobil ve yedek parça gönderilmeyerek herhangi bir feshi ihbar süresi tanınmaksızın dağıtım sözleşmesinin fesh edildiği, Tofaş'ın dağıtım sözleşmesini usulsüz fesh etmek ve dağıtım bölgesinde yeni bir dağıtıcı atamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6.maddelerine aykırı davranışlarda bulunduğu ileri sürülerek yasal işlem yapılmasının talep edildiği anlaşılmakta olup; Bayilik Sözleşmesinin 6.2.maddesinde, bayinin acze düşmesi, ölmesi ya da çalışamaz hale gelmesi, hüküm giymesi, önemli sözleşme yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumlarının sözleşmeyi sona erdirmeye nedeni olduğunun belirtilmiş bulunması ve sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi durumunda sözleşmenin feshinin Borçlar Kanununda düzenlenmiş bir hak olması nedeniyle konunun adli yargı yolu ile çözümlenmesinin gerekli bulunması, nitekim, uyuşmazlığın Konya 2.Asliye Ticaret Mahkemesinde açılan E:2003/8 sayılı

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/10077
Karar No : 2008/3631

davada görülmekte olması karşısında 4054 sayılı Kanunun 4. ve 6.maddelerinin ihlal edildiğine dair şikayetin reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

İşlemin diğer kısmına gelince; 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyet Tebliği'nin 7/1-(d) maddesinde; "Sağlayıcının anlaşma ile satıcının anlaşma bölgesinde faaliyet gösteren başka satıcı teşebbüslerle, anlaşma konusu malların dağıtım ve servisi konusunda veya anlaşma bölgesini değiştirmesi konusunda anlaşma yapma hakkını saklı tutulması hali muafiyet uygulanmayacak haller arasında sayılmış, aynı maddenin 2. fıkrasında ise; "Bu maddenin a,b,c ve d bentlerinde sıralanan rekabet sınırlamalarından bir veya birkaçı anlaşmada yer alıyorsa, anlaşmada yer alan rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki tüm hükümler de muafiyetten yararlanamaz" hükmü yer almıştır.

Tofaş'ın bayileri ile akdettiği dağıtım sözleşmesinin 1998/3 sayılı Tebliğ ile Sağlanan grup muafiyeti kapsamında yer almadığı anlaşılmakta olup; grup muafiyeti kapsamı dışına çıkmasına neden olan anılan ihlalin Tebliğ'de açıkca yasaklanmış olmasından dolayı Tofaş ile bayileri arasındaki bayilik sözleşmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalar olarak kabul edilip edilmeyeceğinin açıklığa kavuşturulması için kanunun 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmesinde hukuka aykırılık saptanmamıştır.

Davacının diğer iddiaları ise yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için önceden belirlenen 08.04.2008 tarihinde davacının gelmediği, davalı Rekabet Kurumu vekili Av. Meltem Türkoğlu'nun geldiği, Danıştay Savcısı'nın hazır bulunduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Gelen tarafa usulüne uygun söz verilip dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra, gelen tarafa son kez söz verilip duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Dava, davacıya 22.11.2005 tarih ve 110/993 sayılı işlem ile bildirilen Rekabet Kurulu'nun 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin 1/a fıkrasında; iptal davaları "idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan" davalar olarak tanımlanmakta; yargı kararlarında "menfaat" kavramının davacı ile iptalini istediği idari işlem arasındaki bağı, ilgiyi ifade ettiği belirtilmekte ve idari işlem ile dava açan kişi arasında meşru, güncel ve ciddi bir ilişki söz konusu ise, davada menfaat bağının bulunduğu kabul edilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, TOFAŞ bayisi olan davacının Rekabet Kurumuna TOFAŞ'ın dağıtım sözleşmesini usulsüz fesh ettiği ve dağıtım bölgesine yeni bir dağıtıcı

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/10077
Karar No : 2008/3631

atadığını ileri sürerek yaptığı şikâyetin 21.03.2005 tarih ve 05-48/692-M sayılı Kurul kararı ile reddedildiği, bununla birlikte 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40. maddesinin 1. fıkrası ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 55. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, TOFAŞ ve bayileri arasında imzalanan bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında yer almayan rekabet kısıtlamaları içerip içermediğine yönelik ön araştırma yapılmasına karar verildiği, bu kararın 2. maddesi uyarınca başlatılan ön araştırma sonucunda 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı dava konusu kararla, TOFAŞ ile bayileri arasında akdedilen bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Tebliği kapsamında birer anlaşma olduğu, TOFAŞ ile 46 bayisi arasında akdedilen bayilik sözleşmelerinin 1 no'lu ekinde yer alan "A. Şirket'in, tek taraflı olarak etki alanını yeniden düzenleme hakkı saklıdır., B. Şirket Bölgede tek taraflı olarak yeni bayi tayin etme hakkını saklı tutar." şeklindeki hükümlerin 1998/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nin "Grup Muafiyeti Kapsamı Dışında Kalan Koşul ve Yükümlülükler" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrası (d) bendine uygunluk göstermesi nedeniyle bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Tebliğ'in sağladığı grup muafiyetinden yararlanamadığına, bu haliyle Tebliğ hükümlerinin aşılması veya genişletilmesi niteliğinde olan söz konusu düzenlemeleri içeren bayilik sözleşmelerine bireysel muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığına, ancak ilgili sözleşmelerin söz konusu rekabeti sınırlayıcı hükümlerinin Tebliğ'de öngörülen amaca aykırı etki yaratacak şekilde uygulanmamları nedeniyle sözleşmelerin tarafları hakkında bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına, ilgili sözleşmelerdeki söz konusu rekabeti sınırlayıcı hükümlerin sözleşme metinlerinden çıkarılması ve yapılan değişikliklerin Kurum'a tevsik edilmesi için Kararın tebliğinden itibaren 60 gün süre verilmesine, aksi takdirde Kanun'un muafiyet ile ilgili hükümlerinden yararlanamayan sözleşmelerin tarafları hakkında soruşturma açılacağı ve aynı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağı ilgili taraflara bildirilmesine karar verildiği anlaşılmıştır. Davacıya, (gerekçeli kararın yazılmasını takiben ayrıca tebliğ edileceği belirtilerek) ilk önce, 23.11.2005 tarihinde bu kararın sonuç kısmı tebliğ edilmiş, davacı gerekçeli kararı beklemeksizin 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararın iptali istemiyle 19.12.2005 tarihinde bu davayı açmış, davanın açılmasından sonra davacıya, 19.01.2006 tarihinde 21.07.2005 tarih ve 05-48/692-M sayılı karar, 07.02.2006 tarihinde de bu davaya konu karar tebliğ edilmiştir.

Dava konusu Kurul kararında, davacı ile TOFAŞ arasındaki bayilik ilişkisinin sona ermesine ilişkin iddiaların değerlendirilmediği, bu iddiaların Rekabet Kurulu'nun daha önceki 21.07.2005 tarih ve 05-48/692-M sayılı kararında değerlendirilerek şikâyetin reddine karar verildiği, dava konusu kararda, TOFAŞ'ın bütün bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği hükümleri çerçevesinde değerlendirildiği, bu karar ile ön araştırma yapılmasına karar verilmesinin nedeninin, şikâyetçi olan davacının iddiaları olmayıp, ilk inceleme aşamasında TOFAŞ'ın bayilik sözleşmelerinde

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/10077
Karar No : 2008/3631

yer aldığı re'sen tespit edilen bölgeye ilişkin hükümler olduğu anlaşıldığından, 31.12.2001 tarihinde bayilik sözleşmesinin feshedildiği de dikkate alındığında, davacı ile dava konusu Kurulu kararı arasında meşru, güncel ve ciddî bir ilişki, dolayısıyla bu kararın iptali isteminde davacının hukukî menfaati bulunmamaktadır.

Davacı, her ne kadar süresinden sonra verdiği ikinci dilekçesinde, Rekabet Kurumu'nun yanlış bildirim nedeniyle 23.11.2005 tarihinde gönderilen bildirim yazısında belirtilen kararın verilen ilk karar olduğu sanılarak bu kararın iptalinin istendiğini belirterek dava dilekçesinin sonuç kısmının "davalı Kurum'un 21.07.2005 tarih ve 05-48/692-M sayılı kararının iptaline" olarak ıslahını istemişse de; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda dava açma sürelerinin kesin olarak belirlenmesi, bu süreler geçtikten sonra davanın genişletilmesinin mümkün olmaması, aynı Kanun'un Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na atıfta bulunduğu 31. maddesinde "ıslah" konusunun yer almaması karşısında davacının istemi yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın ehliyet yönünden reddine, aşağıda dökümü yapılan yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.100,00.-YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta ücretinin istem halinde davacıya iadesine, 08.04.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Orhun	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	YET	KARAKAYA	ÖDEN

YARGILAMA GİDERLERİ :

Toplam Harç	: 41,90-YTL
Posta Gideri	: <u>37,50-YTL</u>
TOPLAM	: 79,40-YTL

AA/14.7